

(כל חוכיות שמורות)

דוקטרינת אייזנהאור תיכנס לשלב של ביצוע מעשי. לא חר הישנות ישראל לתביעות האמריקאיות בדבר הנסיגה, תפתח ארצות-הברית במסע דיפלומטי אינטנסיבי, במטרה למלא את החלל הריק שנוצר עם סילוק אנגליה וצרפת מהמרחב.

בירדן תתכנס ההשפעה האמריקאית על המלך חוסיין. תמור רת תמיכה כספית גדולה, יידוש המלך לחסל את השפעת החוגים הלאומניים, הדוגלים בשיטתו פעולה עם ברית-המועצות, נגד המערב. כתוצאה, עלולה ליפול ממשלת סוליימאן אל-נאבולטי.

סעודיה, עיראק והלבנון יפלו כפרי בשל לסל הדיפלומטי האמריקאי, תמורת הענקות כספיות ומשלוחי נשק, לחיזוק כושרותיהן הפרו-אמריקאיות.

במצרים עלולה החזרה האמריקאית לחיתקל בממשול רציני. גמאל עבד אל-נאצר יראה בהשתלטות ארצות-הברית על המרחב סוף לחלומותיו על איחוד המזרח הערבי ללידה לאומית אחת, תחת הנהגתו האישיה. במקרה שיפסוד בהתנגדותו לדוקטרינת אייזנהאור, קיימים סיכויים רציניים כי הדבר יביא לקץ שלטונו.

במקרה שיועצו המתונים של רודן מצרים יתברר, וגמאל עבד אל-נאצר יטביח לשתף פעולה, ימננו האמריקאים לשת ענפה של מיפעלי פיתוח במצרים, כולל הקמת סכר אסואן העליון. פתיח נוסף למצרים: ארצות-הברית תספיע על בריטניה וצרפת לשלם את דמי-המעבר בתעלת סואץ ישר לחברה המצרית, ולא לחשבון החברה הצרפתית שנושלה על-ידי ההלאמה.

האגוז הקשה ביותר בכני זרועות המלקתיים האמריקאיות תהיה סוריה. בארץ זו הגיעה החזרה האנטי-אמריקאית לשיאה, התבצרה בחוגי הצבא והמדיניות, יותר מאשר בכל ארץ ערבית אחרת. בעזרת הלבנון עשויים סוכני ארצות-הברית לארגן סם הפיכה צבאית.

ישראל תזכה בראש וראשונה בחיי דוש המענקים והגדלתם, ואולי גם בחופש השיט לאילת. במקרה שהשפעת ארצות-הברית תתבסס בין הערבים בהתאם לי תוכניותיה, היא עשויה גם לפעול מאחורי ה קלעים למען פתיחת תעלת סואץ לאניות ישראל וליצירת מצב של הפסקת פעולות האיבה בין ישראל וסכנותיה.

כל התוכניות האלה בנויות על הי הנחה האופטימיסטית כי אין בכוחה של ברית-המועצות להפריע להשתלי שות האמריקאית. אולם אין ספק כי טוסקבה לא תוותר על שליטה במרחב ללא מאבק מעשי, שאינו נעדר סיכויי הצלחה. הנשק הסובייטי העיקרי: מתן מענקים ונשק לערבים, מבלי לבקש מהם להשלים עם מדינת ישראל.

המבצעים העיקריים של המדיניות האמריקאית במרחב יהיו סגך נשיא ארצות-הברית ריצ'ארד ניקסון והמלך סעוד, אשר משקלו יעלה בי התמדה במדינות ערב. אין זה מן הנמנע כי גם הנרי באיירוד, השגריר האמריקאי שהוחזר מקהיר בשל אהדתו היתרה לגמאל עבד אל-נאצר, ישוב לזירה המרחבית.

אין זה מן הנמנע כי דויד בן-גוריון יפרוש מראשות הי ממשלה. סברה זאת תלויה בהרגעת המצב הפוליטי והבטחוני, במידה שהיא תבוא לאחרי הנסיגה. במקרה זה, יקדיש ביגיי את זמנו לשידוד מערכות מפא"י על-ידי פעולות פנימיות ובינמפלגתיות.

צפוי סיכסוך חדש בין מפא"י לבין אחדות-העבודה. הפעם: חלוקת העולים החדשים בין המפלגות השונות. מאז פרש ד"ר גיורא יוספסל מראשות מחלקת הקליטה של הסוכנות היהודית, עבר תפקידו לידי איש אחדות העבודה יהודה ברגינסקי. ברגינסקי הרחיב את השפעת מפלגתו על מערכות הקליטה, בצורה שצימצמה את חופש הפעולה המפלגתית של מפא"י בקרב העולים.

סיכסוך אחר שיסעיר את הנהלת הסוכנות היהודית יתחולל סביב קביעת מקום כינוסו של הוועד הפועל הציוני הקרוב. בעוד שחברי הנהלה בישראל רוצים שהוועד הפועל יתכנס בירדן, תובעים נשיא הנהלה ד"ר נחום גולדמן וחברי הנהלה בארצות-הברית, את עריכת הכינוס מחוץ לגבולות המדינה, מאחר שנוכחו לדעת כי בכינוס הנועד בישראל קטנה השפעתם של הנציגים מחוץ-לארץ.

קיימים סיכויים כי בקרוב תתווסף להסתדרות העובדים הכללית מפלגה דתית. לאחר שפועלי-אגודת-ישראל הצטרפו לאיגוד המקצועי, מתנהל עתה משאומתן טודי בדבר הצטרפות פאג"י להסתדרות ב כללותה.

למרות המחסור במוזמונים, ימשיכו מפעלי ההסתדרות לרכוש מפעלים פרטיים נוספים. כבר עתה, מגיע חלקה של התעשייה ההסתדרותית ל-37% מהתעשייה בארץ. לאחר שבסקר האחרון שנערך היה חלקה 25% בלבד.

עלול לחול עיכוב בביצוע התוכניות לפיזור מפעלי תעי שייה במרכזי הפיתוח המרוחקים. לאחר שכמה מפעלים כאלה נסגרו בצפת, צפויה עתה חדיה בפתוח מפעלים בצפת ובחבל לכיש. הגורם העיי קרי: ריחוק ממרכזי שיווק, הגורם לעלייה ניכרת בהוצאות הייצור.

העם

האגוז האר

מתוך מקלט הרדיו שפצו המליצית התוק פניות, אשר דיברו על רצון הגורל, על צורך השעה ועל הצדק. היו אלה דברי ראש הממשלה דויד בן-גוריון, שהשיב לי ארצות-הברית על דרישתה שישראל תיסוג ללא דיחוי.

כאשר נסתיים הגאום, היתה ההתרשמות הראשונה כי דויד בן-גוריון ענה: "לא" אך הגאום היה גאום בנגוריוני סיפוס: בער מליצתו הרמות היה טמון והאגוז המר של הכניעה. רק מומחים בסככי זהות ליכים הפוליטיים יכלו לראותו ממבט ראשון. אולם כבר למחרת היום, כאשר התל הי דיון בכנסת על הודעת ראש הממשלה, לא היה צורך בכל מוכחות פוליטית כדי להבין את תוכנו האמיתי של הגאום. במקום לברך את ראש הממשלה על החלטתו שלא לסגת, החלו דוברי המפלגות להשמיע איומים כי הם יתנגדו בכל תוקף להחלטת ביגיי: אפילו איש קואליציה מבהק כיגאל אלון, איים בפיצוץ הקואליציה, אם בן-גוריון לא יירתע מהחלטתו להיכנע לאמריקאים.

לאט-לאט התבהר תוכנם האמיתי של דברי

הדשות צבר

ביגיי, התבהרה גם כוונתו של הדיון המחרי דש בכנסת: ביטול ההחלטה מפני חודש, שקבעה כי לא תהיה נסיגה נוספת, ומתו יד חופשית לראש הממשלה לסגת לכל קן שיראה לו כמתאים לשמש גבול למדינת ישראל.

היה זה ניגוד עגום לנוכחותו של העם לשאת בכל סבל, ובלבד שלא לסגת.

מדיניות סמוך על הדוד

כדי להוכיח לדאג האמרשילה, ובאמצעותו לאמריקאים, שאיננה מתכחנת להיכנע, כינסה ממשלת ישראל, לפני חודש, את הכנסת לדיון חגיגי ומקף. אחרי יומיים של ויכוח חים, קיבלה הכנסת החלטה בה קבעה גבול סופי לנסיגה: לגבי רצועת עזה, תסכים ישראל להוציא את צבאה, אולם אך ורק בתנאי שהרצועה תשאר תחת פיקוחו של מינהל ישראל. אשר לשארם אל-שיך, קבי עה הכנסת, היא תפונה רק לאחר שתתקבל גה. ערובות ממשיות להבטחת השייט החופי שי לאילת.

מעמדה זאת, הוחלט בפירוש, לא תוון ממשלת ישראל.

הפנזה והתקפת-נגד. כשעורפה נש ען על ההלטה תקיפה זו, ניגשה ממשלת ישראל לביצור קן הגנתה הסופי, מול הסי תערות האויים. היא פתחה בהפנזה הסבר תית לשלושה כיוונים: דעת הקהל האמרי קאית, משלחות שינות באויים, חברי בית הנבחרים האמריקאי משתי המפלגות. ולרגע נראה היה כי ישראל תצליח לרכך את שלוש המוצבים הגדולים, לזכות בגילומי האהדה הראשונים למאבקה על הצדק.

עד אשר בלם שר החוץ האמריקאי את ההתקפה, יצא להתקפת-נגד משלו. גיון פוס" פרידלס הגיש הצעת-פשרה, אשר כל מט רתה לא היתה אלא להוציא את הרוח מ

מדיניות פנימית, שמונתה במשרד תף על-ידי הקק"ל ומשרד החק לאות לדון בתלונתה של קבוצת חיילים משוחררים, העוסקים בי נידול בקר בסביבות צפת. הקי בוצה התלוננה כי נזמני מחכיר אדמות-מרעה לחוכרים פרטיים, עתירי נכסים, המחכירים את ה קרקע תמונת שלישי היבול לי פלחים ערביים מנושלים מברעם.

פרשת גנבותיו ומעילותיו של מי שהיה מנהל חברת מסעי האומה, יוסף אל נחם, תוארה בהרחבה בגיליון העולם הזה 1003. השבוע פסק השופט המחוזי ד"ר ישראל רוה ששה זוזדשי מאסר לאלינחם באשמת גניבת 16 טון שעורה ממסעי האומה.

גם הפעם הוגשה לבית המשפט עדות אופיי להמתקת גורדינו של אלינחם, עיי יגאל אלון, ש" ביקש מהשופט, להתחשב בעברו החלוצי המפואר של הנאשם.

בפסקדינו קבע השופט שעבר כזה רק מחמיר את האחריות הרובצת על הנאשם המורשע.

מפרשי ספינת ההסברה הישראלית. הוא הציג לישראל כי תיסוג לקחי שביתת הנשק; אשר להבטחת גבולותיה והשמירה על חופש השיט, הרי יכולה היא לסמוך על הדוד סאם. בפירוש נאמר לשגריר ישראל כי לא עצרת האויים ולא ממשלת ארצות-הברית יצהירו הצהרה מפורשת של ערבות. התשובון היה כי ישראל תהסס לומר לאר צות-הברית: "אינני מאמינה בהבטחתו".

מיברק מוויינגטון. ההצעה הגודרה בירושלים כ"אחיות עינים" אך הממשלה התכנסה לשתי ישיבות בביתו של זויד הכ גוריון, בשדורות הקרן הקיימת בתל-אביב, דנה בו בכבוד ראש. מעבר לדלת הזמתין שגריר ארצות-הברית, אדוארד לאוסן, לחץ לקבלת תשובה מיידית.

לממשלה היה ברור כי דחיה בלתי מסר ייגת של הצעות דאלס היתה יוצרת בעולם את הרושם כי ישראל הינה סתם סרבנית, אשר איננה מעוניינת בפתרון של פשרה מעשית. על כן השיבה לארצות-הברית בה צעה נגדית משלה: להקים מינהל משולש לרצועת עזה, בו ישתתפו ישראלים, צרבים מקומיים, ונציגי האויים. לגבי מיצרי טיראן, נתבקשה ארצות-הברית לתת ביטוי ממשי להבטחתה, כגון שיגור שייטת מלחמה לי מפץ אילת.

ההצעות נדחו על-ידי דאלס, והדלת למשא ומתן נסגרה בדפיקה מהדהדת. הצעד הבא יכול היה להיות רק כניעתו של אחד הצ דדים.

ברגע זה הגיע מברק לירושלים, חתום על-ידי אבא אבן, שגריר ישראל בוויינגטון, הממליץ בפני ממשלתו להיכנע.

הממשלה

עצת השגריר

מיד לאחר שנחקבל מברקו של אבא אבן, נתבקש השגריר לבוא לירושלים, להסביר את הרקע לעצמו. אבן הגיע ללוד אחרי חצות, יצא מיד לזרכו לבירה. הוא הספיק לחטוף רק מנוחה קלה, לפני שהתייצב בפני (המשך בעמוד 110)



דוקטרינת אייזנהאור

אזכיר

קרן קיימת לנחמני. הי

עולם הזה (1007) גילה בהרחבה את פרשת השתלטותו הבלעדית של יוסף נחמני, מנהל משרד הקרן הקיימת לישראל בטבריה, על אדמות האומה.

השבוע סיימה את דיניה ועדת חקירה פנימית, שמונתה במשרד

תף על-ידי הקק"ל ומשרד החק לאות לדון בתלונתה של קבוצת חיילים משוחררים, העוסקים בי

נידול בקר בסביבות צפת. הקי בוצה התלוננה כי נזמני מחכיר

אדמות-מרעה לחוכרים פרטיים, עתירי נכסים, המחכירים את ה

קרקע תמונת שלישי היבול לי פלחים ערביים מנושלים מברעם.

★ ★ ★

פרשת גנבותיו ומעילותיו של מי שהיה מנהל חברת מסעי האומה, יוסף אל נחם, תוארה בהרחבה בגיליון העולם הזה 1003.

השבוע פסק השופט המחוזי ד"ר ישראל רוה ששה זוזדשי

מאסר לאלינחם באשמת גניבת 16 טון שעורה ממסעי האומה.

גם הפעם הוגשה לבית המשפט עדות אופיי להמתקת גורדינו

של אלינחם, עיי יגאל אלון, ש" ביקש מהשופט, להתחשב בעברו

החלוצי המפואר של הנאשם.

בפסקדינו קבע השופט שעבר כזה רק מחמיר את האחריות

הרובצת על הנאשם המורשע.